

„Nu pot să subliniez îndeajuns cât de extraordinar este acest roman. Cu siguranță una dintre cele mai bune cărți pe care le-am citit în ultimul an, perfect echilibrată între evadare și reflecție filosofică de altă lume.”

— Io9.com

„O operă de artă pe deplin realizată... Funcționează la toate nivelurile, oferind un fir narativ captivant, un splendid curaj și rigoare intelectuală, rafinement moral, artificii verbale și divertismente secundare, ba chiar și satisfacția clasică de a urmări cum protagonistul devine mai mult decât promitea la început.”

— Ursula K. Le Guin

„Cu adevărat uluitor... O realizare intelectuală majoră.”

— *Kirkus Reviews*

„O poveste strălucitoare... Rezultatul: o lume distrusă și reconstruită cu măiestrie.”

— *Publishers Weekly*

„Ariekeii au nevoie de comparații pentru că limbajul lor, care este înnăscut, nu tolerează minciuna. Asemenea houyhnhnmilor, personajele din *Călătoriile lui Gulliver*, ei nu pot vorbi despre lucruri care nu există. Aceasta contrazice natura limbajului așa cum îl concepem noi – limba ca nemai-pomenit vehicul pentru neadevăr și, poate, ca necesară cale către imaginar, ca salt spre ceea ce nu există încă.”

— *The Guardian*

CHINA MIÉVILLE

ORAȘUL AMBAŞADEI

Traducere din limba engleză și note
de Liviu Radu

ediție revizuită

PALADIN

Cuprins

COMENTARIILE PRELIMINARE

<i>Cufundătoarea în immer</i>	13
Partea întâi	
<i>Venirea</i>	63
Partea a doua	
<i>Festivaluri</i>	133
Partea a treia	
<i>Nu așa</i>	195
Partea a patra	
<i>Dependent de drog</i>	231
Partea a cincea	
<i>Note</i>	283
Partea a șasea	
<i>Regii cei noi</i>	317
Partea a șaptea	
<i>Cei fără limbaj</i>	349
Partea a opta	
<i>Tratativele</i>	417
Partea a noua	
<i>Eliberarea</i>	469

0.1

Când eram copii, jucam în Orașul Ambasadei un joc cu monede și cu resturi în formă de semilună luate dintr-un atelier, și ele de mărimea unei monede. Făceam asta întotdeauna în același loc, lângă o anumită casă, dincolo de piață, pe o stradă lăturalnică înclinată și plină cu locuințe de închiriat, unde culorile reclamelor se estompau sub bolțile de iederă. Ne jucam în lumina atenuată a acelor ecrane vechi, lângă un zid pe care-l botezasem după obiectele cu care ne jucam. Îmi amintesc cum învărteam pe muchie o monedă grea de doi sou și cum cântam în timp ce se mișca: „Răsuțește, apleacă, rât de porc, rază de soare“, până se bălăngănea și cădea. Fața pe care o arăta moneda și cuvântul la care ajunseseam atunci când mișcarea înceta se combinau ca să desemneze o răsplată sau o pedeapsă.

Mă văd limpede în primăvara umedă sau pe timp de vară, cu un zar în mână, certându-mă în privința interpretării cu alte fete și cu băieții. Nu aveam să ne jucăm niciodată în altă parte, deși despre casa aceea și despre locatarii ei se spuneau tot felul de povești care ar fi putut să ne facă să nu ne simțim în largul nostru.

Ca toți copiii, exploram cu atenție orașul nostru natal, fără zăbavă și conform unor idei aparte. În piață, mai

mult decât tarabele, ne interesa o cămaruță creată prin scoaterea unor cărămizi dintr-un perete, aflată prea sus ca să putem ajunge la ea. Detestam piatra enormă care marca marginea târgului – piatră care fusese spartă și lipită la loc cu mortar (pentru un scop pe care nu-l cunosc) – și biblioteca care avea creneluri și o armătură ce-mi păreau nesigure. Tuturor ne plăcea colegiul pentru pavajul neted din curtea sa, pe care titirezul și jucăriile plutitoare alunecau pe distanțe de mai mulți metri.

Eram un trib mic și zăpăcit, iar polițaii ne acuzau mereu de câte ceva, dar era suficient să spunem: „E în regulă, domnule, doamnă, trebuie doar să...” și plecam. Coboram iute pe trepte și umpleam cu mulțimea noastră rețeaua de străzi, trecând pe lângă automatele vagoane ale orașului, cu animale alergând cu noi sau după noi, pe acoperișurile joase; cu toate că ne opream ca să ne cățărăm în copaci sau pe vițe, ajungeam în cele din urmă în spațiul dintre orașe.

În marginea aceea a orașului, piețele și cotiturile aleilor noastre erau la început întrerupte de câteva forme bizare ale clădirilor Gazdelor; apoi acestea deveneau din ce în ce mai multe, până le înlocuiau complet pe ale noastre. Sigur că încercam să pătrundem în orașul Gazdelor, unde străzile își schimbau înfățișarea, iar zidurile din cărămizi, ciment sau plasmă lăsau loc unor materiale mai vii. Eram sinceră în acele tentative, dar mă simțeam împăcată știind că aveam să dau greș.

Ne întreceam, provocându-ne între noi să mergem cât de departe se putea, străduindu-ne cât ne țineau puterile. Spuneam:

– Suntem urmăriți de lupi și trebuie să fugim.

Sau:

– Cine ajunge cel mai departe e vizir.

Când venea vorba despre cât de mult înaintasem spre sud, eram a treia din ceata noastră. În locul nostru

obișnuit exista un cuib al Gazdelor, în culori ciudate și minunate, priponit cu funii pârâitoare din mușchi de o îngrăditură pe care Gazdele o făcuseră – din fando-seală – să semene cu unul dintre gardurile noastre din nuiele. Mă cățărăm pe ea, în timp ce prietenii mei fluterău din intersecție.

Mă văd cum eram pe vremea copilăriei mele și nu-i nimic surprinzător: figura mea de atunci e figura mea de acum, dar „încă nedesăvârșită”, cu aceleași buze strânse (sau zâmbet) cu aspect bănuitor, cu aceeași încruntare care mai târziu mă făcea să râd uneori; la fel ca acum, eram slăbănoagă și ageră. Încercam să nu respir și să înaintez cât mă țineau plămâinii prin zona în care atmosferele se amestecau – trecând de ceva ce nu era chiar o graniță solidă, dar care, cu toate acestea, își făcea simțită prezența nemaipomenit de brusc: o tranziție gazoasă, brize cizelate cu mașinării nanotehnice de mărimea unei particule și artă atmosferică reală –, toate astea ca să scriu *Avice* pe lemnul alb. Odată, într-un acces nemaipomenit de curaj, am mângâiat ancora din carne a cuibului, acolo unde se întrețeau fășiile. Se simțea tare, ca o tărtăcuță. Am alergat gâfâind înapoi la prietenii mei.

– Ai atins-o, au spus ei cu admirație.

Mi-am privit mâna. Aveam să ne îndreptăm spre nord, acolo unde bate aeoliul, și să ne comparăm realizările.

În casa lângă care ne jucam cu monedele locuia un bărbat liniștit și bine îmbrăcat. Reprezenta o sursă de neliniște locală. Uneori ieșea când ne adunam noi. Ne privea și-și strângea buzele într-un gest ce putea reprezenta fie un salut, fie dezaprobare, apoi se întorcea și pleca.

Crezuserăm că înțelegeam ce era el. Greșeam, bineînțeles, dar ne strângeam lucrurile și plecam din

locul acela, îl consideram un om frânt, iar prezența lui era inoportună.

— Hei! ziceam eu în mai multe rânduri către prietenii mei când individul apărea și-l arătam cu degetul pe la spate. Hei!

Când eram mai curajoși, îl urmăream în timp ce mergea pe aleile mărginite de gard viu, către râu, către piață, către ruinele arhivei sau către Ambasadă. Cred că în două rânduri unul dintre noi a scos un strigăt nervos. Trecătorii ne-au atras imediat atenția să păstrăm liniștea.

— Dați dovadă de respect, ne-a certat un negustor de altstridii¹.

Și-a pus jos coșul cu scoici și a aruncat o privire spre Yohn, cel care țipase. Vânzătorul s-a uitat spre bătrânul întors cu spatele. Mi-am dat seama brusc, deși nu aveam cuvinte să-mi exprim starea, că furia sa nu era îndreptată în totalitate împotriva noastră și că reproșurile pe care ni le adresa reprezentau un semn de dezaprobare – măcar în parte – față de individul acela.

— Nu-s mulțumiți că locuieste acolo, ne-a spus tatăl din schimbul de seară, tata Berdan, când i-am povestit totul.

I-am istorisit totul de mai multe ori, descriindu-l pe bărbatul pe care-l urmărisem cu grijă, tulburați, și l-am întrebat despre el. L-am întrebat de ce vecinii nu erau bucuroși că locuia printre ei, iar el a zâmbit stânjenit și m-a sărutat, urându-mi noapte bună. Am privit pe ferastră și n-am dormit. M-am uitat la stele și la luni, la sclipirea Epavei.

Pot să stabilesc cu precizie data următoarelor evenimente, pentru că au avut loc a doua zi după aniversarea

¹ Prefixul „alt“, folosit și în alte împrejurări de autor, este un germanism al cărui înțeles este acela de „vechi“.

mea. Eram melancolică într-un fel care acum mă amuză. Era o după-amiază târzie, a treia șaisprezecime a lunii septembrie, o Dominzi. Stăteam singură, gândindu-mă la vârsta mea (o mică Buddha absurdă!) și răsucindu-mi banul de la ziua mea de naștere lângă zidul monedelor. Am auzit o ușă deschizându-se, dar nu mi-am ridicat privirea, așa că e posibil ca omul din casă să fi stat secunde bune lângă mine în timp ce mă jucam. Când mi-am dat seama, m-am uitat în sus spre el, zăpăcită de spaimă.

— Fetițo – a spus și mi-a făcut un semn –, te rog să vii cu mine.

Nu-mi amintesc să mă fi gândit să fug. Se părea că nu aveam altceva de făcut decât să mă supun.

Casa lui era uimitoare. Avea o cameră lungă, plină de culori întunecate, înșesată cu mobilă, ecrane și figurine. Lucrurile se mișcau – erau automate care-și făceau treaba. Aveam și noi târători pe pereții creșei, dar nu se comparau cu tendoanele acelea cu frunze negre, licioase, care alcătuiau ornamente și spirale atât de perfecte, încât păreau a fi pictate. Pereții erau acoperiți de tablouri și de plasme, mișcările lor modificându-se în timp ce intram. Informația se schimba pe ecrane cu formate străvechi. Umbre de mărimea unei mâini se mișcau printre plantele puse în ghivece, pe un ecran tridimensional care arăta precum tabla de șah a unui joc.

— Prietenul tău, a spus bărbatul, arătând spre canapea. Pe aceasta zăcea Yohn.

I-am pronunțat numele. Își pusese picioarele încălțate cu cizme pe tapiserie, iar ochii îi erau închiși. Era roșu la față și respira șuierător.

M-am uitat la bărbat, speriată că putea să-mi facă și mie ceea ce-i făcuse lui Yohn, pentru că trebuie să-i fi făcut ceva. Individul nu mă privea în ochi, ci își făcea de lucru cu o sticlă.

— L-au adus la mine, a spus el, apoi a privit în jur, ca și cum ar fi căutat ceva care să-l inspire cum să-mi vorbească. Am chemat polițiștii.

M-a invitat să mă așez pe un scaun, lângă prietenul meu care abia mai respira, și mi-a turnat un tonic într-un pahar. M-am uitat bănuitoare la băutura până când a sorbit și el din ea, a înghițit și mi-a dovedit că făcuse asta respirând cu gura deschisă. Mi l-a pus în mână. M-am uitat la gâtul lui, dar n-am văzut nicio conexiune.

Am sorbit din ceea ce-mi dăduse.

— Polițiștii urmează să sosească, mi-a spus el. Te-am auzit jucându-te. M-am gândit că l-ar ajuta dacă ar avea un prieten alături. Poți să-l ții de mână.

Am lăsat paharul jos și am făcut ce-mi ceruse.

— Poți să-i spui că ești aici, să-i spui că va fi bine.

— Yohn, eu sunt. Avice. După o perioadă de tăcere, l-am mângâiat pe umăr și am adăugat: Sunt aici. Yohn, o să fie bine.

Îngrijorarea mea era reală. Așteptam să-mi spună ce să mai fac, iar bărbatul a clătinat din cap și a râs.

— E suficient să-l ții de mână, mi-a spus.

— Ce s-a întâmplat, domnule? am întrebat.

— L-au găsit. Se dusesse prea departe.

Sărmanul Yohn părea foarte bolnav. Știam ce făcuse.

Yohn era al doilea din grup când era vorba de înaintarea spre sud. Nu se compara cu Simmon, cel mai bun dintre toți, dar Yohn putea să-și scrie numele pe gard la câteva șipci mai departe de locul în care puteam s-o fac eu. În decurs de câteva săptămâni, ajunsese să-mi țin răsufarea tot mai mult timp, iar semnul meu se apropiase mult de al lui. Prin urmare, trebuia să fi exersat în secret. Se îndepărtase prea tare de suflul aeolilor. Mi-l imaginam gâfâind, stând cu gura căscată și inspirând zgomotos aerul usturător al zonei de tranzit, încercând

să se întoarcă, dar poticnindu-se din cauza toxinelor și a lipsei de oxigen curat. Probabil că se prăbușise, inconștient, și respirase amestecul acela neplăcut timp de câteva minute.

— L-au adus la mine, a spus din nou bărbatul.

Am scos un chițait când am observat dintr-odată că se mișca ceva, pe jumătate ascuns de un ficus uriaș. Nu-mi dau seama cum de nu-l văzusem până atunci.

Era o Gazdă. S-a dus până la mijlocul covorului. M-am sculat imediat de pe scaun, atât pentru că fusem învățată să dau dovadă de respect, cât și din teamă copilărească. Gazda s-a apropiat cu grația sa legănată, cu articulațiile sale complicate. Cred că se uita la mine. Cred că acea constelație de piele ramificată, care reprezenta de fapt ochii săi lipsiți de strălucire, mă privea. A întins și apoi și-a strâns la loc un membru. Credeam că se întinsese să mă prindă.

— Așteaptă să vadă că băiatul a fost luat, a spus bărbatul. Dacă se va simți mai bine, va fi datorită acestei Gazde. Ar trebui să-i mulțumești.

M-am supus, iar bărbatul a zâmbit. S-a ghemuit lângă mine și mi-a pus mâna pe umăr. Ne-am uitat împreună la făptura ce se mișca bizar.

— Puișor – mi-a spus el cu amabilitate –, știi că nu poate să te audă? Sau, în fine... ceea ce aude e doar un zgomot. Dar ai fost o fată bună, politicoasă.

Mi-a dat o bomboană nepotrivit de dulce, pentru adulți, pe care a luat-o dintr-o cupă de lângă cămin. L-am fredonat ceva lui Yohn, și nu doar pentru că mi se spusese să fac asta. Eram speriată. Pielea bietului meu prieten nu-mi mai lăsa impresia că-i piele, iar mișcările sale mă tulburau. Gazda s-a legănat pe picioare, lângă care se târa o făptură de mărimea unui câine, însoțitorul său. Omul s-a uitat spre ceea ce trebuia să fi fost chipul

Gazdei. În timp ce o privea, părea să fie plin de regret – sau poate spun asta din cauza lucrurilor pe care le-am aflat ulterior.

Gazda a vorbit.

Sigur că văzusem Gazde de multe ori. Unele trăiau în zona în care ne aventuram ca să ne jucăm. Ne pome-neam uneori față în față cu ele, în timp ce mergeau cu o precizie de crabi, ducându-se la treburile lor sau chiar alergând într-un fel care le făcea să pară că-s gata să cadă, cu toate că nu cădeau. Le vedeam îngrijind zidurile de carne ale cuiburilor sau făpturile pe care noi le luam drept animalele lor de casă (vietățile acelea ca niște animale șoptitoare). Ne potoleam brusc în prezența lor și ne îndepărtam. Imitam politețea grijulie pe care le-o arătau părinții noștri cu schimbul. Disconfortul nostru – ca și cel al adulților, de la care îl căpătaserăm – depășea curiozitatea noastră în legătură cu acțiunile bizare pe care vedeam că le săvârșeau Gazdele.

Puteam să le auzim vorbind între ele cu o tonalitate precisă, asemănătoare glasurilor noastre. Mai târziu, unii dintre noi aveau să înțeleagă câte ceva din spusele lor, dar pe-atunci încă nu, iar eu nu aveam să le înțeleg niciodată cu adevărat.

Nu fusesem nicidecum atât de aproape de o Gazdă. Teama pentru Yohn mă distrăgea de la tot ce-aș fi simțit din cauza apropierii de o asemenea făptură, dar stăteam cu ochii pe ea ca să nu mă ia prin surprindere, așa că, atunci când s-a legănat mai aproape de mine, m-am îndepărtat brusc și am încetat dintr-odată să-i mai șoptesc prietenului meu.

Nu erau singurii exotereștri pe care-i văzusem. Existau locuitori exoți ai Orașului Ambasadei – câțiva kedisi, o mână de shur'asi și alții –, dar ei, cu toată stranieta-tea lor, nu provocau niciodată acea lipsă de înțelegere,

acea distanțare deplină pe care o simțea cineva față de Gazde. Un prăvăliaș shur'asi glumea uneori cu noi, cu un accent bizar, însă cu un umor evident.

Am descoperit ulterior că acei imigranți aparțineau exclusiv unor specii cu care aveam în comun anumite modele conceptuale, în diferite grade. Gazdele, adică indigenii locului unde ni se permisesse cu amabilitate să construim Orașul Ambasadei, erau niște prezențe reci, de neînțeles. Aveau puteri de zei secundari: ne urmăreau uneori de parcă am fi fost niște gunoaie interesante și ciudate, ne ofereau biostructurile pe care le foloseam noi și discutau doar cu Ambasadorii. Ni se reamintea deseori că le datoram respect. Când treceam pe lângă ei pe stradă, le arătam politețea cuvenită, apoi fugeam chicotind. Totuși, pentru că eram fără prietenii mei, nu-mi puteam camufla teama sub masca prostiei.

— Întreabă dacă băiatul se va face bine, a spus bărbatul și s-a șters la gură. Cuvânt cu cuvânt, a spus ceva de genul: „O să alerge mai târziu sau o să se răcească?” Vrea să ajute. A fost deja de ajutor. Probabil crede că-s mitocan, a adăugat bărbatul oftând. Sau bolnav mintal. Pentru că n-o să-i răspund. Poate să-și dea seama că sunt micșorat. Dacă prietenul tău n-o să moară, va fi datorită Gazdei care l-a adus aici. Gazdele l-au găsit.

Înțelegeam că bărbatul încerca să-mi vorbească amabil, dar că probabil nu era obișnuit cu așa ceva.

— Ei pot să vină aici, însă știu că noi nu putem părăsi zona asta. Știu, mai mult sau mai puțin ce ne trebuie, a zis și a indicat spre animăluțul Gazdei. Ei au mașinăriile lor, prin care îi insuflă băiatului oxigen. Yohn o să fie bine. Polițiștii o să sosească în curând. Numele tău e Avice. Unde locuiești, Avice?

I-am spus.

— Știi cum mă cheamă?

Bineînțeles că aflasem. Nu eram sigură de modul în care trebuia să-i vorbesc.

— Bren, i-am răspuns eu.

— Bren. Nu-i corect. Înțelegi? Nu poți să-mi rostești numele. Poți să-l spui literă cu literă, dar nu poți să-l rostești. De fapt, nici eu nu pot. „Bren” e la fel de bun ca oricare altul, a zis el și s-a uitat spre Gazdă, care a încuviințat din cap cu gravitate. El poate să-mi spună numele. Dar asta n-ar folosi la nimic: nu mai putem vorbi între noi.

— De ce l-au adus la dumneata, domnule?

Casa lui era aproape de locul unde se prăbușise Yohn, însă nu chiar lângă acesta.

— Ei mă cunosc. L-au adus pe prietenul tău la mine pentru că, deși știi că sunt *micșorat*, în același timp mă recunosc. Ei vorbesc și trebuie să fi sperat că o să le răspund. Eu... probabil... că-i zăpăcesc, a adăugat el și mi-a zâmbit. Știu, toată chestia asta e o prostie. Crede-mă, știu asta. Avice, ai idee cine sunt?

Am încuviințat din cap. Acum, bineînțeles, știu că nu aveam idee cine era și probabil că nici el nu avea.

În cele din urmă, polițiștii au sosit împreună cu o echipă medicală, iar camera lui Bren s-a transformat într-o infirmerie improvizată. Yohn a fost intubat, îndopat cu medicamente, supravegheat. Bren m-a tras cu blândețe din calea experților. Am stat de-o parte, eu, Bren și Gazda, iar animalul acestuia mi-a lins picioarele cu o limbă ca o pană. Un polițist a făcut o plecăciune în fața Gazdei, care și-a mișcat fața drept răspuns.

— Mulțumesc că ți-ai ajutat prietenul, Avice. Poate că o să fie bine. Sunt sigur că o să-l vezi curând. „Răsuțește, apleacă, purcel, rază de soare”?

Mi-a zâmbit.

În timp ce un polițist mă conducea în cele din urmă afară din încăpere, Bren a rămas cu Gazda, care-și

petrecuse prietenește unul dintre membre în jurul lui, fără ca el să se retragă. Rămaseră amândoi într-o tăcere politicoasă, uitându-se la mine.

Cei din creșă erau îngrijorați din cauza mea. Chiar și după ce polițistul i-a asigurat că nu făcusem nimic rău, părinții din echipă păreau suspicioși în privința buclucului în care mă vârașem. Însă erau cumsecade, pentru că ne iubeau. Văzuseră că eram în stare de șoc. Cum aș fi putut să uit silueta tremurândă a lui Yohn? Mai mult, cum aș fi putut să uit că fusesem atât de aproape de Gazdă, de sunetul glasului său? Mă bântuia deosebită pe care fără îndoială mi-o acordase.

— Așadar, cineva a chefuit astăzi cu Administrația, nu-i așa? a glumit tatăl cu schimbul în timp ce mă ducea la culcare; era tăticul Shemmi, preferatul meu.

Mai târziu, pe când eram afară, am manifestat un oarecare interes pentru toate posibilitățile de a constitui o familie. Nu-mi amintesc ca eu să fi fost geloasă – sau ca alți copii din Orașul Ambasadei să fi fost geloși – pe acele odrasle cu schimbul ai căror părinți de sânge le vizitau uneori: nu era un lucru obișnuit acolo. Nu am fost niciodată atentă la așa ceva, însă mai târziu, în cursul vieții mele, m-am întrebat dacă sistemul nostru de „schimburi și creșă” continua practica socială a întemeietorilor Orașului Ambasadei (Bremenul avusese multă vreme o atitudine destul de relaxată când venea vorba despre includerea mai multor obiceiuri în sfera guvernării) sau dacă acesta apăruse puțin mai târziu. Poate în semn de ușoară simpatie social-evolutivă față de apariția instituțională a Ambasadorilor noștri.

Nu contează. Se mai auzeau povești teribile despre creșe, dar și pe afară se auzeau povești urâte despre oameni crescuți de cei care le dăduseră naștere. În Orașul

Ambasadei aveam cu toții favoriții noștri și existau unii de care ne era frică, cei ale căror săptămâni de serviciu ne încântau și cei pe care nu ne făcea plăcere să-i vedem, cei la care ne duceam când aveam nevoie de alinare și cei la care căutam sfaturi, cei de la care furam și așa mai departe; dar părinții noștri cu schimbul erau oameni buni. Iar dintre toți, eu îl iubeam cel mai mult pe Shemmi.

— De ce nu le place oamenilor ca domnul Bren să locuiască aici?

— Dragă, nu trebuie să-i spui domnul Bren, ci doar Bren. Lumea, mă rog, o parte dintre oameni cred că nu-i drept să trăiască în oraș.

— Tu ce crezi?

Shemmi s-a gândit un pic, apoi a zis:

— Cred că au dreptate. Cred că e... nepotrivit. Există locuri pentru cei scindați. Adăposturi doar pentru cei care... Avvy, e urât să vezi așa ceva. El e unul amuzant. Un boșorog îmbufnat. Sărmanul... Dar nu-i plăcut să vezi așa ceva, suferința aceea.

Mai auzisem cuvântul acesta, „scindați“, rostit de tătucul Berdan.

„E dezgustător“, ziceau mai târziu unii dintre prietenii mei. Căpătaseră această atitudine de la părinții cu schimbul mai puțin liberali. „Boșorogul ăla diform ar trebui să se ducă în sanatoriu.“ „Lăsați-l în pace“, le răspundeam. „L-a salvat pe Yohn.“

Yohn și-a revenit. Pățania lui nu ne-a oprit jocul. Eu am înaintat câte un pic în fiecare săptămână, însă n-am ajuns niciodată la semnul lui Yohn. Fructul acelei experiențe periculoase, ultimul semn, se afla la câțiva metri de celelalte și consta în inițiala numelui său, conțurată urât.

— Am leșinat aici, avea să ne spună el. Era cât pe-acum să mor.

După accident, n-a mai fost niciodată în stare să ajungă atât de departe. A rămas al doilea din cauza trecutului său, dar acum puteam să-l întrec.

— Cum se scrie numele lui Bren? I-am întrebat eu pe tătucul Shemmi, iar el mi-a arătat.

— Bren, a spus el, urmărind cu degetul cuvântul din șapte litere: pentru patru dintre ele putea să scoată câte un sunet, iar pentru alte trei nu putea.